

תלמודו בידו

דף יט עמוד ב

א [מה הם שיטות התנאים אם בזמן שאין בית המקדש קיים בטלה מגילת תענית, וכיצד ההלכה ?

ב [האם מצינו חודש אלול בן שלשים יום ?

ג [נתעברה השנה וקבעו אדר שני, האם שלוחים יוצאים להודיע על כך לבני הגולה, ומדוע ?

ד [כמה ימים יש בחודשים אדר ראשון ואדר שני ?

א [תנאים: לר' מאיר, לא בטלה מגילת תענית. לר' יוסי, בטלה. הלכה: בטלה מגילת תענית. מלבד חנוכה ופורים שלא בטלו, הואיל ונתפרסם הנס.

ב [מימות עזרא ואילך: לא מצינו אלול מעובר בן שלשים יום, אלא תמיד כ"ט יום. צריך לעברו: מעברים. לפיכך צריך להודיע לבני הגולה אם עברו את חודש אלול. ואף שמחמת העיבור יהיו מבני הגולה שלא יעשו את ראש השנה כהלכה. מוטב שראש השנה יתקלקל לעיתים מחמת תקנת המועדות, ולא יתקלקלו שאר המועדות [משום ירקיא או מתיא].

ג [לתנא במשנה, אין שלוחים יוצאים לגולה. לרבי, שלוחים יוצאים להודיע. ונחלקו:
1. אם יצאו ידי חובת קריאת המגילה ושאר מצוות היום במה שעשו באדר ראשון.
2. אם אדר ראשון תמיד בן שלשים יום, או שלפעמים הוא בן עשרים ותשעה יום.

ד [לתנא במשנה ולתנא קמא בכרייתא: אדר ראשון מלא, שלשים יום. רשב"ג ורבי: אדר ראשון לפעמים חסר והוא בן עשרים ותשעה יום, ולפעמים מלא. ר' יהושע בן לוי: אדר ראשון וגם אדר שני לעולם הם חסרים, ובני עשרים ותשעה יום. ר' סימאי: אפשר לעשות שניהם מלאים, או שניהם חסרים, או ראשון מלא ושני חסר. רב: אדר ראשון מלא, ואדר שני חסר. עד שיוודע שבית דין קבעו אף אדר ראשון חסר. מר עוקבא: חודש אדר הסמוך לניסן לעולם חסר.